

УДК 341.48

Л.В. БОРИСОВА, канд. юрид. наук, доц.,
Харківський національний університет внутрішніх справ

ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В БОРОТБІ З ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИМИ ЗЛОЧИНАМИ

Ключові слова: міжнародні злочини, транснаціональні злочини, міжнародні конвенції, територіальний принцип, принцип загальної юрисдикції, взаємодія правоохоронних органів

У 20-х роках ХХ століття частина юристів-міжнародників¹ виступала за прийняття міжнародного кодексу, де були би перелічені найбільш серйозні порушення міжнародного права і встановлені санкції за діяння, що мають ознаки міжнародної суспільної загрози з їхнім поділом на дві групи: міжнародні злочини і «правопорушення міжнародного характеру, стосовно яких має місце конфлікт національних юрисдикцій або складно визначити територіальну юрисдикцію певних держав. Міжнародна конференція по уніфікації кримінального законодавства, яка проходила у 1927 році у Варшаві, до міжнародних злочинів віднесла такі правопорушення: 1. Піратство. 2. Підробка металевих грошей і державних цінних паперів. 3. Торгівля рабами. 4. Торгівля жінками і дітьми. 5. Навмисне застосування будь-яких засобів, що здатні спричинити суспільну небезпеку. 6. Торгівля наркотиками. 7. Торгівля порнографічною літературою. 8. Інші злочини, які передбачені міжнародними конвенціями» [1, с.13]

¹ Наприклад, професор Пелла, організатор і керівник уніфікаційного руху, наполягав на віднесенні піратства і підробки грошей і т.п. до «міжнародних злочинів».

Аналізуючи та оцінюючи небезпеку протиправних діянь для світового співтовариства як відображення об'єктивної дійсності та міжнародної практики боротьби із злочинами, вчені прийшли до висновку, що кількість діянь, які сприймаються міжнародною спільнотою злочинами, збільшилася. Вивченням цієї проблеми займалися В.М. Кудрявцев, Ю.М. Колосов, І.П. Бліщенко, І.О. Туїнов, Г.В. Ігнатенко, В.І. Кузнєцов, Н.Б. Крилов, С.Ю. Марочкін, Д.Б. Левін, Д.Д. Остапенко, Р.А. Каламкарян, І.І. Карпец та інші.

Разом із тим, є потреба в подальшому поглибленому дослідженні транснаціональних злочинів з метою підвищення ефективності міжнародного співробітництва в боротьбі з транснаціональними злочинами, що визначило ціль статті, наукова новизна якої полягає у визначенні основних принципів спільної діяльності правоохоронних органів усіх зацікавлених держав світу.

Глобальний кримінальний світ, як і вся світова спільнота, здійснює свою еволюцію, і на цьому процесі позначаються наступні чинники:

– технологічні – впливаючи на розвиток світу в цілому, вони видозмінюють і злочинне середовище відносно різних сфер діяльності, наприклад, від підробки комп'ютерних дисків до виробництва синтетичних наркотиків;

– політичні – вважається, що на базисному рівні злочинні діяння визначаються законами, а закони формулюються державою. Адольф Кетле в своїй праці «Соціальна система и законы ея управляющіе» визначив: «число преступлений зависит не только от нравственности личностей и социальных условий, при которых онb находятся, но также и от законов, которые должны бы совершенно гармонировать съ нравами и потребностями народовъ. Отсутствие этой гармонии всего чаще порождает общественные беспорядки» [2, с.218; 3, с.218]

– економічні – організована злочинність дуже чутлива до економічного середовища;

– чинники, які пов'язані з правоохоронною

діяльністю: успішні дії правоохоронців можуть спричинити неочікувані наслідки – злочинні структури стають більш обережними;

– внутрішні, що формують злочинний світ, як дають змогу уникнути конфліктів і зробити дії злочинців більш ефективними, так й спричиняють ворожнечу і конкуренцію.

Таким чином, в умовах новітніх технологій в усіх сферах життя людини й постійно наростаючої взаємозалежності членів міжнародного співтовариства, «практично всі злочини, які передбачаються загальним кримінальним правом, мають міжнародну направленість» [3, с.217; 4, с.217], зовнішні риси і змістовні ознаки яких не можуть бути вичерпаними – уточнюється їхня система, вдосконалюються і розвиваються правові норми.

Злочини міжнародного характеру, до яких відносяться діяння, що «посягають на інтереси декількох держав, які вчиняються особами (групами осіб) не у зв'язку з політикою будь-якої держави» [5, с.160], а всупереч законодавству і правопорядку своєї держави заради досягнення власних протиправних цілей, також представляють міжнародну суспільну загрозу.

Д.Д. Остапенко і С.Ю. Марочкін визнають злочини міжнародного характеру як «кримінально карані діяння, що вчиняються фізичними особами, які посягають на інтереси двох, декількох або «багатьох» держав, на міжнародний правопорядок, тобто такі, що несуть міжнародну небезпеку» [5, с.160]. Р.А. Каламкарян зазначає необхідність «розрізняти злочини держав, з одного боку, і злочини фізичних осіб – з другого. Це якісно різні, різнорівневі (хоч і у випадку вчинення міжнародних злочинів взаємопов'язані) явища. Тут розрізняються не тільки суб'єкти та об'єкти посягань, але й способи, і форми відповідальності» [5, с.10]. Фізична особа несе відповідальність перед внутрішньодержавними судовими органами і до неї застосовуються норми міжнародного та національного права у відповідності з міжнародними обов'язками держави у випадку вчинення злочину міжнародного характеру.

Досягнення в галузі транспорту, зв'язку та інших сучасних технологій, що супроводжуються збільшенням взаємозв'язків і глобалізації соціальної, політичної й економічної систем, викликали відповідні зміни в злочинному середовищі. Здатність злочинних груп розповсюджувати свій вплив за межі національних кордонів і діяти сумісно з правопорушниками у рамках юрисдикції інших держав, дозволяє їм використовувати існуючі в світі диспропорції в пропозиціях, попиті й вартості товарів, обіг яких обмежений з політичних міркувань. Стан охорони національних кордонів і рамки юрисдикції вивчаються зловмисниками з ціллю укривання доказів та уникнення від розслідування та судового переслідування.

Відповідно, можна говорити про транснаціональну злочинність², що відображено в документах ООН. Найбільш небезпечною сьогодні є транснаціональна організована злочинність.

Юридичним підґрунтям відповідальності за злочини міжнародного характеру є міжнародні конвенції по боротьбі з конкретними видами злочинів і прийняті у відповідності з ними національні норми кримінального права [5, с.160]. Укладаючи міжнародні конвен-

² Транснаціональні злочини (злочини міжнародного характеру) – це діяння, які передбачені міжнародними угодами, не відносяться до злочинів проти людства, миру і безпеки, але роблять замах на нормальні стабільні відношення між державами, наносять збитки мирному співробітництву в різних областях відношень (економічній, соціально-культурній, майновій тощо), а також організаціям і громадянам, що караються згідно нормам, встановленим в міжнародних угодах, або згідно нормам національного кримінального законодавства у відповідності з цими угодами. До них відносяться: діяння проти стабільності міжнародних відносин (тероризм, захоплення заручників, захоплення і крадіжку повітряних судів, ін.); діяння, що наносять втрати економічному, соціальному і культурному розвитку держав (виготовлення фальшивих грошей, незаконний обіг наркотиків, легалізація злочинних доходів, др.); злочини, вчинені у відкритому морі; злочинні посягання на особисті права людини (работоргівля, др.) і ряд інших [5, с.116].

ції, держави світу в процесі співробітництва вирішують наступні завдання [5, с.284]:

- узгоджують кваліфікації злочинів, які представляють міжнародну суспільну небезпеку;
- домовляються про включення у національне кримінальне законодавство норм щодо відповідальності за такі діяння і відповідного ступеню тяжкості їхнього покарання;
- встановлюють юрисдикції над злочинами і можливими злочинцями (підозрюваними);
- взаємодіють у процесі здійснення кримінального переслідування, враховуючи надання правової допомоги.

В 90-х роках у зв'язку зі зростанням занепокоєння з приводу транснаціональної організованої злочинності був проведений цілий ряд міжнародних нарад, на яких розглядалися можливі рішення цієї проблеми. Поступово склався значний комплекс багатосторонніх міжнародних конвенцій, кожна з яких присвячена певному виду злочинів³. Відповіддю міжнародної спільноти глобальному кримінальному світу стала міжнародна угода ООН, а саме Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності (резолюція 55/25 Генеральної Асамблеї від 15.11.2000 р.), яка має допомогти державам у вирішенні спільної проблеми і, відповідно до якої, ці документи не застосовуються у відношенні правопорушень, що не відносяться до організованої злочинності, розглядаючи як виняток тільки окремі області – особливо

³ До них відносяться Всесвітня конференція на рівні міністрів по транснаціональній організованій злочинності, яка відбулася у Неаполі, Італія, 21-23.11.1994 року (документ А/49/748); Регіональний семінар на рівні міністрів по заходам у зв'язку з Політичною декларацією і Глобальним планом дій проти організованої транснаціональної злочинності, що відбувся у Буенос-Айресі 27-30.11.1995 року (документ E/CN.15/1996/2/ Add.1); Регіональний семінар на рівні міністрів держав Африки по організованій транснаціональній злочинності та корупції, що проходив у Дакарі 21-23.07.1997 року (документ E/CN.15/1998/6/Add.1); Регіональний семінар на рівні міністрів країн Азії по організованій транснаціональній злочинності та корупції, який відбувся у Мілані 23-25.03.1998 року (документ E/CN.15/1998/6/Add.2) та ін.

корупцію і комп'ютерні правопорушення, що вчиняються окремими особами і стали проблемою, яка потребує більшої міжнародної уваги. Конвенція застосовується у тих випадках, коли «відповідний злочин повинен мати «транснаціональний характер». Як правило, такими є злочини, які плануються чи вчиняються в кількох державах, або вчиняються в одній державі, а мають істотні наслідки в іншій»⁴.

Даючи визначення держави, як правило, цитують Конвенцію про права і обов'язки держав, яка прийнята на VII Міжнародній конференції американських країн у 1933 році в Монтевідео, в якій йдеться мова про права і обов'язки держав: держава, будучи представником міжнародного права, має право видавати свої закони, управляти, визначати юрисдикцію й компетентність власних служб і організацій та закони, що прийняті в цій державі, є обов'язковими для всіх, хто мешкає на території цієї держави [4, с.45–46].

Держава характеризується об'єктивно притаманною їй політико-юридичною властивістю – суверенітетом і «кожна держава зобов'язана поважати суверенітет інших учасників системи, тобто їхнє право в межах власної території здійснювати законодавчу, виконавчу, адміністративну й судову владу без будь-якого втручання з боку інших держав» [6, с.28].

Юридична рівність держав не означає їхньої фактичної рівності, що і враховується в реальних міжнародних відносинах [6, с.30]. У міжнародному праві існує декілька традиційних юридичних норм. У більшості суперечливих випадків рішення, як правило, приймається на користь «територіального» принципу (основа для здійснення свого законодавства) або відповідно до міжнародних угод. Сьогодні може виникнути ситуація, коли спроба однієї сторони визначити правила екстра-територіальної юрисдикції іншої сторони, сприймається як посягання на держав-

⁴ Див.: <http://www/odccp.org/palermo/convmain.html>.

ний суверенітет. Такими прикладами є спроби однієї держави здійснювати дії, що суперечать місцевому законодавству або держава визначає кримінальним діянням, що не є таким у відповідності до територіальної юрисдикції.

Принцип «загальної юрисдикції» застосовується для вузької категорії діянь, за вчинення яких законодавчо передбачається переслідування державами, які поділяють цей принцип, незалежно від місця вчинення таких злочинів та їхнього впливу на державу, в якій здійснюється юрисдикція. По-перше, існування різних принципів, більшість із яких заперечують один одного, приводить до думки, що проблеми юрисдикції не нові в сучасному міжнародному праві. Зокрема, Інтернет і комп'ютерні системи тільки розширюють спектр потенціальних проблем. По-друге, належить відмітити очевидне протиріччя «глобалізації» та «безмежності» Інтернет принципам юрисдикції, а це вносить певні зміни в концепції здійснення юрисдикції.

У тих державах світу, де діє принцип верховенства права і поважають законність, Інтернет – тільки функція глобальної телекомунікаційної революції. Поки існують великі об'єми даних, які пов'язані з використанням можливостей Інтернет, то ця мережа без сумніву є однією найбільш важливою інформаційною і впливовою мережею світу. Таким чином, проблеми, які ставляться сучасними технологіями, можуть вирішуватися за допомогою тих самих технологій. І, відповідно, поняття територіальності може стати фундаментальним у формуванні концепції «кіберправа». Експерти в галузі інформатики відмічають: «інформаційне суспільство» не має політичних, соціальних та економічних кордонів [7] Транснаціональний характер злочинності з використанням телекомунікаційних мереж дає змогу вважати, що розробка загальної політики з ключових питань повинна бути частиною будь-якої стратегії в боротьбі зі злочинністю. Така концепція має важливе значення для запобігання виникненню «інформаційних сховищ», у тому числі, й в рамках тих правових систем, де

комп'ютерні злочини не є кримінально карними. Разом із тим, принцип державного суверенітету, залишається нездоланною перешкодою, так як потенційно будь-яка держава може надати притулок екстремістам, злочинцям, фальшивомонетникам або терористам.

Розробка загальної політики по протидії транснаціональній комп'ютерній злочинності стала одним із напрямів діяльності Програми ООН. Метою керівного документу із запобігання злочинам, пов'язаних із використанням комп'ютерів і боротьбою з правопорушеннями в сфері інформаційних технологій, опублікованого Організацією Об'єднаних Націй, є узгодження як матеріального, так і процесуального права, а також міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинністю, пов'язаною з використанням комп'ютерів. У зв'язку з цим привертається увага світової спільноти на такі аспекти [8, с.18]:

- сприяння розробці правотворчими органами стандартів для забезпечення надійності та безпеки телекомунікацій та технологій обробки даних;
- розробка інформаційних і телекомунікаційних систем, здатних виявляти зловживання в мережах, відслідковувати осіб, які вчиняють такі зловживання й збирати відповідні докази.

У ряді держав світу вже підготовлені керівні правові нормативні документи, що вміщують технічні та процесуальні інструкції стосовно напрямів проведення розслідування, а це дозволяє скоротити об'єм втрачених доказів і забезпечити їхню допустимість використання в суді. У відомчих структурах Інтерполу створено декілька робочих груп експертів зі злочинності, пов'язаної з інформаційними технологіями, які займаються розробкою конкретних засобів програмного забезпечення з метою виявлення визначених злочинів у Інтернет. Наприклад, Європейська робоча група розробила керівний нормативний документ по розслідуванню комп'ютерної злочинності (існує на CD-ROM), де вміщуються інструкції з методики розслідування випадків, пов'язаних із комп'ютерною

злочинністю, описання засобів і методів пошуку й захисту електронних матеріалів, а також інформацію про відповідні матеріальні та процесуальні правові норми різних держав світу. Для зменшення часу реагування, пов'язаного з ідентифікацією правопорушника, агентство оборонних інформаційних систем DISA (Defense Information Systems Agency) намагається скоротити час реакції з чотирьох годин до чотирьох секунд, що дасть змогу вирішити одну із головних проблем відстеження комп'ютерних посягань, а саме, виявлення джерела вторгнення по телекомунікаційній мережі. DISA вже започаткувало систему аналізу вторгнень по мережам у не таємний протокол маршрутизації в мережі Інтернет [9, с.27].

Аналіз основних міжнародних документів правового регулювання інформаційних технологій дозволив зробити висновок, що для ефективної діяльності по розслідуванню транснаціональних комп'ютерних злочинів необхідно: здійснити уніфікацію кримінального й кримінально-процесуального законодавств кожної держави за вчинення комп'ютерних злочинів; усунути норми «подвійного права»; удосконалити протокол офіційної правової допомоги для ефективного розслідування злочинів і вирішення проблеми оперативного отримання із-за кордону вилучених й збережених на час надання правової допомоги комп'ютерної інформації в документованому виді для використання як доказу; передбачити канал зв'язку для забезпечення обслуговування невідкладних запитів у будь-який проміжок часу в усіх часових поясах з метою удосконалення системи слідчих і оперативно-розшукових заходів, особливо стосовно кримінальних справ, які зачіпають інтереси декількох держав; запровадити системи ідентифікації для сприяння пошуку комп'ютерного злочинця за декілька секунд з метою отримання незаперечних доказів його злочинної діяльності; забезпечити обмін адресами операторів мережі/постачальників послуг мережі.

З урахуванням існуючих сьогодні в світі міжнародних масштабів телекомунікаційних

мереж менш ймовірним стає те, що всі елементи транснаціональної злочинності будуть обмежені територією однієї держави. У залежності від відношень між зацікавленими державами, характеру відповідної інформації та інших факторів може виникнути потреба в розробці повноважень і процедур у міжнародних угодах [8, с.16]. У сучасному міжнародному праві сьогодні існує поняття саме обов'язку держав співпрацювати один з одним і ООН. До 1945 року співробітництво окремих держав у світі залежало від їхньої доброї волі, але з прийняттям Уставу ООН у міжнародну практику ввійшов принцип співробітництва держав: «по-перше, підтримувати мир і безпеку можна лише шляхом співробітництва в різних сферах міжнародного життя; по-друге, сучасні проблеми настільки ускладнилися, що поодиночі вирішувати їх вже практично неможливо» [4, с.69].

Стосовно взаємодії правоохоронних органів України з правоохоронними органами зарубіжних країн у процесі розслідування транснаціональних злочинів необхідно зазначити, що згідно з п.1.1 Інструкції «Про порядок зносин органів внутрішніх справ України з компетентними правоохоронними органами іноземних держав з питань запобігання, розкриття та розслідування злочинів», затвердженої наказом № 600 МВС України від 31.08.1995 року, – зносини органів внутрішніх справ України з правоохоронними органами іноземних держав здійснюються на основі міждержавних угод і договорів у сфері боротьби зі злочинністю, учасником яких є Україна, законів України, Статуту Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу, Регламенту міжнародного поліцейського співробітництва та внутрішнього контролю обліків Інтерполу, Положення про Національне центральне бюро Інтерполу в Україні, нормативних актів і міжнародних угод МВС України тощо. Згідно зі ст.7 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», міжнародне співробітництво в сфері боротьби з організованою злочинністю ґрун-

тується на нормах міжнародного права та чинного законодавства України, міждержавних і міжурядових договорах, двосторонніх відомчих угодах.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про Національне центральне бюро Інтерполу» № 220 від 25.03.1993 р. регламентується взаємодія правоохоронних органів України з компетентними органами зарубіжних держав щодо вирішення питань боротьби зі злочинністю, що має транснаціональний характер або виходить за межі країни через Національне центральне бюро Інтерполу в Україні, у Положенні про Національне центральне бюро Інтерполу, де забезпечення взаємодії правоохоронних органів України з Генеральним секретаріатом та відповідними органами держав-членів Інтерполу в боротьбі зі злочинністю вказане як одне із пріоритетних завдань Укрбюро Інтерполу, в Наказі Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Державного комітету в справах охорони державного кордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України № 3/1/2/5/2/2 від 09.01.1997 р. «Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів», у Статуті Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу.

Боротьба із транснаціональною злочинністю в сучасних умовах міжнародних телекомунікаційних мереж ускладнюється з таких причин:

– відкриті структури телекомунікаційних мереж дають користувачам таке правове середовище, яке оптимально відповідає їхнім цілям, тобто користувачі можуть вибирати держави, в яких певні дії, вчинені в електронному середовищі, не спричиняють кримінальної відповідальності порівняно з їхнім внутрішнім правом;

– для розслідування злочинів, що мають місце в електронному середовищі, потрібен спеціальний досвід і знання, належні проце-

дури розслідування й юридичні повноваження, якими правоохоронні органи відповідних держав можуть не володіти;

– у той же час слідчі дії правоохоронних органів у цілому повинні обмежуватися територією власної держави, а це означає, що для боротьби зі злочинами у відкритих телекомунікаційних мережах необхідно активізувати міжнародне співробітництво.

Ефективна боротьба з організованими формами злочинності, що мають транснаціональний характер, є можливою лише при спільній, скоординованій діяльності правоохоронних органів усіх зацікавлених державах світу, що передбачає: створення міждержавного координуючого органу, який забезпечуватиме взаємодію правоохоронних органів; розробку узгоджених програм боротьби із злочинами міжнародного характеру і організованою злочинністю в цілому; підготовку і підписання відповідних угод (конвенцій) про правову допомогу і співробітництво у боротьбі із злочинністю.

Вирішення проблем взаємодії між правоохоронними органами повинно формулюватися на основних принципах спільної діяльності, а саме: поваги правової системи, суверенітету і безпеки кожної держави; невідворотності покарання; ефективності; швидкого реагування; службової зацікавленості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Трайнин А. Н. Защита мира и борьба с преступлениями против человечества / А. Н. Трайнин. – М. : Акад. наук СССР, 1956. – 300 с.
2. Кетле А. Соціальная система и законы ею управляющие / А. Кетле. – С фр. пер. князь Л. Н. Шаховской. – С.-Петербург : Печатано у Тиблена и К°. (Н. Неклюдов), 1866. – 312 с.
3. Международное уголовное право : учеб. пособие / под общей ред. В. Н. Кудрявцева. – 2-е изд. перераб. и доп. – М. : Наука, 1999. – 264 с.
4. Туском Жан. Міжнародне право : підручник / Ж. Туском. – Пер. з франц. – К. : АртЕк, 1998. – 416 с.

5. Международное право : учеб. для вузов / Г. В. Игнатенко, В. Я. Суворова, И. О. Туинов и др. ; под ред. Г. В. Игнатенко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Высш. шк., 1995. – 399 с.

6. Международное право : учебник / отв. ред. Ю. М. Колосов, В. И. Кузнецов. – М. : Международные отношения, 1996. – 608 с.

7. Breivik P. S. Education for the information age / P. S. Breivik // D. W. Farmer and T. F. Mech, eds., New Directions for Higher Education, № 78, summer 1992.

8. Преступления, связанные с использованием компьютерной сети. Справочный документ для семинара-практикума по использованию компьютерной сети // Десятый Конгресс Организации Объединенных Наций по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями : Документ ООН A/CONF/187/10.

9. Некоторые факты из области киберпреступности // Борьба с преступностью за рубежом (по материалам зарубежной печати). – 2002. – № 9. – С. 26–28.

Борисова Л. В. Щодо підвищення ефективності міжнародного співробітництва в боротьбі з транснаціональними злочинами / Л. В. Борисова // Форум права. – 2010. – № 4. – С. 102–108 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-4/10blvztz.pdf>

Розглянуто чинники, що впливають на еволюцію глобального кримінального світу. Проаналізовано причини виникнення транснаціональної злочинності та основні документи стосовно взаємодії правоохоронних органів України з правоохоронними органами зарубіжних країн у процесі розслідування транснаціональних злочинів. Розкриті поняття «територіального принципу» і принципу «загальної юрисдикції». Зроблені висновки щодо причин, які ускладнюють боротьбу з транснаціональними злочинами в сучасних умовах та запропоновані основні принципи спільної діяльності правоохоронних органів усіх зацікавлених держав світу.

***

Борисова Л.В. О повышении эффективности международного сотрудничества в борьбе с транснациональными преступлениями

Рассмотрены составляющие, влияющие на эволюцию глобального криминального мира. Сделан анализ причин возникновения транснациональной преступности и главных документов по взаимодействию правоохранительных органов Украины с правоохранительными органами зарубежных стран в процессе расследования транснациональных преступлений. Раскрыты понятия «территориального принципа» и принципа «общей юрисдикции» Сделаны выводы о причинах, которые усложняют борьбу с транснациональными преступлениями в современных условиях и предложены основные принципы совместной деятельности правоохранительных органов всех заинтересованных стран.

***

Borisova L.V. About Increasing the Effectiveness of the International Cooperation to Combat Transnational Crime

The article includes complete analysis of the components influencing the evolution of global criminality, reasons for transnational crime grow, and documents for international cooperation of law enforcement agencies of Ukraine and foreign countries are highlighted. The terms of «territorial principle» and «general jurisdiction» are explained. The reasons complicating investigation of transnational crimes in modern conditions are revealed, and the basic principles of international cooperation to effectively combat transnational crime are suggested.